

ПАРАДИГМА ФІНАНСОВОЇ СТАБІЛІЗАЦІЇ РИНКУ ПРОДОВОЛЬСТВА

Глібов Р.В., к. е. н., доцент

Постановка проблеми. Збалансований розвиток економіки будь-якої країни знаходиться в тісному взаємозв'язку з питанням продовольчої безпеки. Забезпечення населення країни високоякісними продуктами харчування значною мірою залежить від ефективного функціонування високотоварних аграрних формувань, як організаційно-правових структур ринкового простору, що здатні задовольняти попит підприємств першої сфери агропромислового комплексу якісною сировиною.

Аналіз останніх досліджень. Теоретичні основи функціонування категорії «фінанси» закладені в працях Аристотеля, Л. Абалкіна, А. Буковецького, І. Кауфмана, Дж. Кейнса, А. Маршалла, А. Монкретьєна, У. Петті, Д. Рікардо, А. Сміта, М. Сперанського, І. Янжула. Значний внесок у дослідження теоретичних і практичних засад фінансових аспектів функціонування ринку та його окремих складових зробили видатні зарубіжні та вітчизняні науковці: О. Василик, В. Геєць, В. Грушко, М. Крупка, В. Кудряшов, В. Лагутін, І. Лютий, В. Мартиненко, В. Опарін І. Петровська, А. Поддєрьогін, О. Романенко, Б. Сабанті, В. Савчук, М. Сичовий, В. Сумароков, В. Федосов, С. Юрій. Особливості фінансових відносин і фінансової діяльності в агропродовольчому секторі економіки були висвітлені такими відомими українськими вченими, як В. Алексійчук, В. Амбросов, В. Андрійчук, О. Гудзинський, О. Гудзь, М. Дем'яненко, М. Коденська, П. Лайко, Ю. Лузан, І. Лукінов, Ю. Лупенко, М. Малік, О. Могильний, О. Непочатенко, Б. Пасхавер, Г. Підлісецький, П. Саблук, В. Синчак, В. Ситник, П. Стецюк, Л. Худолій, А. Чупіс та ін. Вони збагатили економічну науку фундаментальними ідеями, які стали фактором нових світоглядних орієнтацій. Під впливом їхніх досліджень суттєво змінилися уявлення про систему фінансування, ціноутворення, страхування, оподаткування аграрних підприємств, що ознаменувало новий етапний поворот у їх вивченні. Разом з тим, недостатньо дослідженим питанням формування сучасної парадигми фінансової стабілізації ринку продовольства. Така парадигма є необхідною умовою формування та обґрунтування концептуальних основ формування сучасної аграрної політики.

Мета, об'єкт та методика дослідження. Метою статті є обґрунтування концептуальних основ формування фінансової парадигми стабілізації ринку продовольства. Об'єктом дослідження є процес розвитку ринку продовольства в Україні.

При дослідженні використані відповідні наукові методи: індукції, дедукції, монографічний, аналізу і синтезу.

Результати дослідження. Сільськогосподарські підприємства забрудненого регіону, на відміну від особистих селянських господарств, мають резерви щодо збільшення величини пропонування на локальних, регіональних, національному, зовнішньому ринках. За результатами досліджень встановлено, що сільськогосподарські підприємства при удосконаленні їх функціонування, мають потенціал до зростання обсягів виробництва, зокрема сирого молока майже в чотири рази, в той час як господарства населення набули межі оптимальності виробництва молока, а тому не слід очікувати від них суттєвого підвищення пропозиції на перспективу. Більше того, особисті селянські господарства, це організаційно правова форма, для якої характерний напівнатуральний спосіб виробництва.

Світовий досвід свідчить, що ринкова система, для забезпечення стійкого розвитку країни, вимагає здійснення не простого, а розширеного процесу відтворення, тобто поновлення виробництва в більших масштабах. Останнє не можливо досягнути коли продукція не перетворюється на товар, а товар на специфічний товар – гроші. Для забезпечення спіралеподібного формування продовольчого ринку до якісних параметрів високорозвинених країн, необхідно значну увагу приділяти удосконаленню механізмів розвитку сільськогосподарських підприємств, – як формувань, що здатні не тільки покращити становище в агропромисловому комплексі, але й сприяти швидкому завершенню кумуляції і конструкції національної економіки в ЄС – в контексті активізації інвестиційної політики.

Практика свідчить, що одним з основних стримуючих факторів подолання дефіциту сировини на ринку продовольства є недостатнє інвестування аграрних формувань. Вагомий крок у пожеввленні інвестиційного клімату був зроблений з боку держави. Законом України “Про спеціальний режим інвестиційної діяльності на територіях пріоритетного розвитку у Житомирській області” від 3 грудня 1999 року запроваджена спеціальна зона сприятливого режиму, яка передбачає особливі пільги для інвестицій на суму не менш ніж 200 тисяч доларів (США) та строком на 30 років. За період майже в 13,5 років з моменту введення в дію даного закону, в економіку території пріоритетного розвитку було залучено до 60,8 млн. доларів, близько 50 % від зазначеної суми було направлено на розвиток переробної галузі АПК. Викликає занепокоєння неадекватне інвестування аграрного сектора. Причиною слабкої інвестиційної привабливості галузі сільського господарства є низький рівень окупності витрат та високий ступінь ризику.

Недостатнє забезпечення аграрних формувань інвестиційними ресурсами можна пояснити і низькою діловою активністю керівників та безпосередньо працівників, що займаються питаннями інвестування (в окремих випадках ця робота взагалі не ведеться на сільськогосподарських підприємствах), відсутністю раціонально обґрунтованого з економічної та фінансової точок зору – бізнес-плану.

Правильно розроблений бізнес план дає можливість: зміцнити переваги в конкурентній боротьбі за канали збуту сировини, охоплювати більшу частку ринкових сегментів, використовувати ефективні засоби щодо стимулювання покупців великих обсягів сировини, гнучко проводити товарну політику і разом з тим отримати розрахункову масу інвестицій для зміцнення конкурентоспроможності аграрних формувань на продовольчому ринку в коротко -, середньо -, довгостроковому періодах. Варто відмітити, що зазначений документ буде являти реальну цінність у випадку, коли в ньому не просто відображатимуться основні потреби у інвестиціях, періоду їх повернення, прогнозування окупності, але й відбуватиметься досягнення планових показників в процесі господарської і комерційної діяльності з мінімальним відсотком відхилень.

Висновки. Перспективним напрямом у формуванні парадигми фінансової стабілізації на ринку продовольства має стати налагодження тісних економічних стосунків

сільськогосподарських підприємств безпосередньо із внутрішніми та зовнішніми інвесторами. Така співпраця, дозволить аграрним формуванням: отримувати великі обсяги грошових засобів; покращити збутову політику; сприяти обміну досвідом, щодо сучасних досягнень науково – технічного прогресу; досягати високих результатів економічної діяльності в майбутньому; сприяти підвищенню рівня ділової активності; забезпечувати зростання пропозиції більш якісної продукції в довгостроковому періоді; мінімізувати ризик у разі несприятливих змін кон'юнктури національного аграрного ринку, підвищувати імідж сільськогосподарських підприємств не тільки на внутрішньому, але й зовнішньому ринках.

Джерела використаної інформації

1. Закон о продовольствии, направленный на повышение безопасности, Food Safety Modernization Act (FSMA) [Электронный ресурс]. — 2011. — Режим доступа : <http://www.fao.org>.
2. Офіційна інформація: 20.06.2012 г. в Рио-де-Жанейро открылась Конференция по устойчивому развитию [Электронный ресурс]. — 2012. — Режим доступа : <http://www.un.org>.
3. Офіційна інформація: Сельскохозяйственные перспективы ОЭСР-ФАО, 2013–2022 годы: основные положения [Электронный ресурс]. — 2013. — Режим доступа : <http://www.fao.org>.
4. Решение о Комплексе совместных мер по повышению продовольственной безопасности государств-участников СНГ (Кишинев, 14 ноября 2008 года) : затверджено Постановою КМУ № 781 від 29.07.2009 р. / Кабінет Міністрів України // Офіц. вид. — К. : Урядовий вісник, 2009. — Режим доступа : <http://www.rada.gov.ua>.
5. Саблук П. Т. Глобалізація і продовольство : монографія / П. Т. Саблук, О. Г. Білорус, В. І. Власов. — К. : ННЦ ІАЕ, 2008. — С. 145.
6. Сюн Гуанкай. Китай уверен в продовольственной безопасности [Электронный ресурс] / С. Гункай // РИАНовости. — 21/03/2009. — Режим доступа : <http://www.ria.ru>.
7. Agreement on Agriculture: Uruguay round agreement. World Bank [Электронный ресурс]. — 2012. — Режим доступа : <http://www.worldbank.org>.